

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
polik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garandată pe o colonă 10
bani pentru o publicare. Pub-
licări: mai dese după tariful
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA” iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austria-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu d-nul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 165.

Brașov, Miercuri 28 Iulie (10 August).

1904.

Germanii contra lui Koerber.

Isvorul tuturor încercărilor și neînțelegerilor în interiorul monarchiei austro-ungare e fără îndoieală caracterul ei poliglot. Bărbații cu prevedere, nepreocupați și înțelepți ai acestei monarхии — din nenorocire numărul lor a fost totdeauna mic, mai ales în sferile mai înalte dirigitore — au susținut și susțin, că tocmai poliglotismul ar fi sursă formeză puterea ei cea mai mare. Dér lucrurile nu merg după judecata și sfatul celor puținii bărbați cuminti, ci după cum împing carul monarchiei dualiste cei-ce se află pe capră și țin frinele ocărnuirei în mâinile lor.

Aceștia, hegemonii, firesce, că consideră de cea mai mare nenorocire poliglotismul împărăției și de câte ori e vorba de aceea, ca să nu mănânce numai ei întreg colacul, ci să mai dea câte-o bucată din el și popoarelor conlocuitoare, încep a se tângui, a se roțai și a se indigna strigând în lumea largă, că țera e în pericol de a se divisa și imbu-cătăți.

Pentru conducătorii curentului acestuia, al privilegiatilor și protipendistilor, faptul că trăiesc în monarhia dualistă atâtea naționalități cu limbă, datini, obiceiuri, tradiții și aspirațiuni deosebite, este — o calamitate din cele mai mari. Până în ziua de azi oamenii acestui curent, cu puține excepțiuni și numai în cât pentru Austria, stăpânesc de 37 de ani situațiunea interioară politică, tipă și strigă ca din gura șerpelui, mai cu seamă când e vorba ca să împartă cu celelalte naționalități binefaceriile culturii, promovate prin subvențiuni tot mai considerabile din vistieria statului.

Popoarele din Austria, ca și cele din Ungaria, privite de nevărstnice și inferioare, sunt în momentele de față mult agitate de cestiunile șco-

lare, cu cari stă în legătură și cestiunea politică-națională.

A isbucnit, cum șcim, în Austria un aspru conflict între Germanii și Ceho-Polonii de-o parte și între Germanii și guvern de altă parte, din cauză, că acest din urmă a luat nu de mult inițiativa de a crea la pedagogiile germane din Troppau și Teschen în Silesia clase paralele slave cu limbă cehică și polonă. Conflictul l'au provocat deputații germani, cari au dat alarmă, că prin măsura guvernului Koerber se periclitază nu numai acele pedagogii germane, dér și caracterul german al celor două orașe din Silesia.

E lupta între germanism și slavism, ce s'a incins din nou cu atâta furie, în cât deja se vorbește serios de reluarea din partea Germanilor a tacticii obstrucționiste în camera din Viena și în dietele provinciale.

Nu mai au Germanii din Austria influința de odinioară asupra regimului de acolo. Ei și-au pierdut supremația, ce-o esercitau alături cu Maghiarii în periodul prim dualist. Nu s'au lăpădat însă Germanii nici un moment de pofta de supremație și de gândul de a și-o recăștiga. Ei sunt tari și au la spate puternica Germanie. Mai sunt încă și azi mult favorizați de împrejurările reale. Limba germană nu e declarată prin lege, ca în Ungaria, de limbă a statului austriac, dér de fapt ea este, firesce cu restricțiunile condiționate de autonomia provinciilor, limbă a statului. Afară de acesta programul guvernului Koerber a fost până acuma astfel întocmit, încât el asigură pe Germanii, că nu se va governa în contra lor, nu se va întreprinde și iocuviința nimic, ce ar slăbi pozițiunea lor națională.

La inițiativa deputaților germani s'a întrunit conferența partidelor germane din Austria și a decis a trimete o deputațiune la ministrul-președinte Koerber. Ne-ai pro-

mis — i-a dis deputațiunea cu alte cuvinte — că nu vei concede să se atace *status quo* al posesiunii noastre naționale și totuși ai lăsat să dăinuască cursurile italienești la universitatea din Innsbruck, ai recunoscut diplomele dela universitatea croată din Agram de valabile și pentru Austria și acum vrei să crezi clase paralele cehice și polone la pedagogiile din Silesia. Printr'asta e favorizat slavismul, ér germanismul amenințat. De vei continua pe acesta cărare se șcii, că noi Germanii vom trage de aici consecențele.

Guvernul Koerber asigură, că nu vede pentru Germanii nici un pericol, că trebuie să fie drept față cu toate naționalitățile și că vrea să continue a ocupa o pozițiune neutrală în conflictul dintre Germanii și Slavii.

Așa stau azi lucrurile în Austria. După obstrucțiunea germană a urmat aceea a Cehilor și acum érași e rëndul Germanilor să obstrueze.

Un nou conflict în Extremul-Orient. În diferite puncte ale Manciuriei au rămas posturi de soldați europeni, cari încă n'au fost rechemați. Aceste posturi sunt vecinic ațitate de Japonese, așa că posturile franceze și germane au fraternizat între ele, hotărînd a nu permite Japonesei să-i ia peste picior. La Niușwang Japonesei au arestat doi supuși franceși. La intervenirea consulului francez pentru a libera pe cei arestați, autoritățile japoneze au răspuns prin arestarea și a consulului.

O mare fierbere s'a produs la Paris. Guvernul francez pe de-o parte a cerut atât prin ministrul său din Tokio, cât și prin ambasada japoneză din Paris, liberarea celor arestați, precum și pedepsirea aceluia, cari i-au arestat. Afară de acesta escadrelor din Indo-China au primit ordine d'a fi gata pentru a cere satisfacțiunea, ce se datoresce prestigiului Franței.

Români, îngrijiți bine de păduri!

(Exploatarea și importanța pădurilor).

IV.

Transportul lemnului ca marfă greoie se face foarte anevoe cu carul său sania, mai ușor tiris pe ghiață, zăpadă, pe scocuri (uluce) ude mănat de apă, ori uscat pe gheta, apoi pe calea ferată, funiculară, ori pe canale și prin plutire. Transportul pe apă este cel mai ieftin între toate și costă mai puțin. Pe apa Bistriței bună-ora se aduc plutele și lemnăria din Bucovina până la Galați — de la Dorna — Prisacani cu 2.50 și 3.50 lei metru cub, ér pe calea ferată cea transilvană de la Palanca la Galați costă 5—6 lei metru cub, séu 102—105 lei vagonul și de la Predeal la Galați 6—7 lei metru cub, séu 120—130 lei vagonul; cu căruțele costă pe distanțe mici mult mai mult.

Cu deschiderea unui canal, ori căi ferate, valoarea unei păduri se urcă foarte mult. În pădurea Tarcau cu construirea căii ferate s'a putut ridica valoarea hectarului de pădure de la 180 la 250 lei hectarul numai în 4 ani. O ulucă uscată însă nu ține mai mult de 3—4 ani.

Prețurile cu cari s'au vëndut la noi pădurile în lipsa de silvicultori instruiți și de experiențe, au deficit foarte mult. Scriitorul acestor rënduri cunoșce un cas, unde o proprietară, damă bătrână, pentru a nu mai avé neplăcere cu arendașul moșiei sale și cu locuitorii de pe moșie a fost sfătuită să-vîndă moșia și să-vîndă plaseze averea în bonuri — și a vëndut baba moșia cu pădure cu tot pe 600,000 lei, ér cumpărătorul a pus îndată pădurea în tăiere și a scos 1.400,000 lei, mai mult ca îndoit, și i-a rămas moșia și pădurea tînără ca proprietate ohavnică de veci.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Arta română istorică.

— Pictorul Obedeanu. —

Noi. Români, suntem un popor, o pânză, de 18 veacuri. Avem un trecut istoric, cu care puține neamuri din Europa se pot lăuda. La activul nostru sunt fapte, ce dovedesc nu numai calități răboinice, ci și mari însușiri morale. Până azi rare condeie s'au găsit să le interpreteze, și mai puține au fost penele artiștilor, cari să lespue tinerelor generații în colorii vii.

Cu prilegiul patru-centenarului eroului nostru național, *Stefan cel Mare* a fost pomenit în cuvinte înflăcărâte, în sentimente entusiaste și în tablouri de un adevăr istoric uimitor.

Singur pictorul Oscar Obedeanu a fost acela, care din totă Româniea să completeze cu penelul său maestru aceea ce lira poetului și elocința naționalistă

n'a putut să espună pe deplin. Numai în tablourile d-lui Obedeanu găsim fixate sentimentele unui neam întreg. Tocmai pentru această, cele șese tablouri ale sale au fost supranumite „*Epopea pictorală a lui Stefan cel Mare*.”

Să examinăm acum mai de aproape ce reprezintă aceste memorabile tablouri, despre cari a vorbit totă presa română din Regat.

1) Retragerea regelui Matias Corvin de la Baia, în noptea de 14/15 XII 1468.

2) Călărirea moldovenescă compusă din boierii și curtenii lui Stefan cel Mare, sdrobesc hordele tartare la marginea pădurii de lângă satul Lipia, la 20/8 1469.

3) Victoria lui Stefan cel Mare asupra Turcilor la Racova, 1475, Ianuarie.

4) Stefan cel Mare și botozul lui Purice în Movilă, Martie 1486.

5) Desastrul Polonilor în codrul Cosminului, 26/8 1491.

6) Inmormântarea lui Stefan cel Mare și Bun la Suceava, mănăstirea Putna 4 Iulie 1504.

Documentarea istorică a personajelor ce figurază în aceste tablouri și esecu-

țiunea lor artistică, a pus în admirație totă lumea românescă din Capitala Regatului. Energia talentului pictorului a ajuns în aceste tablouri la suprema sa espressionie. Nici o linie, nici un gest nu e nemotivat. Totul e conceput și executat pe baze de documente istorice, studiate în museele din Viena și Dresda, atât de bogate în costume și armuri de ale răboinicilor din trecut, în care intră și glorioasa epocă a lui Stefan cel Mare.

Privind cineva aceste tablouri, chiar fără să fie Român, de-odată își simte sufletul cuprins de momentele înălțătoare de inimă prin care trec oștenii marelui atlet al creștinătății. Pare-că asistă, privitorul, la zângănitul armelor, la huetul luptei desperate, la ciuda biruștilor, la sgomotosa veselie a învingătorilor; par-că vede pe eroul concentrat în sine, dând laudă Domnului, de la care toate atêrnă.

E o adevărată satisfacție când vedem, că se găsește și în neamul nostru un talent de valoarea acesta, și o legitima mândrie ne cuprinde, că trăim în aceste timpuri când aprecierea unei astfel de

munci artistice nu e departe, ca să răsbătă în totă româniea!

Memor.

P. S. Tablourile sunt executate în carbune, mărime de câte 2 metri dimensiune; pictorul n'a avut timp să le execute în ulei, deoarece voia să prezente publicului epopea lui Stefan pentru ziua de 2 Iulie. Mai târziu însă d-l Obedeanu le va executa în ulei. Dealtmintrelea tablouri de acest gen au mai fost executate de artiștii mari, precum la Paris Raffé și Gustav Doré etc...

M.

Note biografice.

Pentru a cunoșce filiațiunea artistică și pentru a avé cheia psihologică a talentului pictorului Obedeanu, dăm aici câte-va notițe biografice din cari lectorul își va explica fără mare sforțare intelectuală genesa acestui suflet de artist.

Arătând cine a fost părintii d-lui Oscar Obedeanu și cine au fost antecessorii lor, lectorul va întrevéde întrucâtva, influința trecutului asupra artistului nostru

* * *

SCIRILE DILEI.

— 27 Iulie v.

Maj. Sa monarchul nostru va sosi in ziua de 16 August st. n. la Marienbad, spre a face o visita Regelui Angliei. Va rămâne acolo până la 17 când se va întoarce la Ischl.

Crisa patriarhatului. In urma intervențiunii Greciei și a notabililor greci din Constantinopol, crisa patriarhală s'a terminat. Doi membri ai Sinodului au părăsit opozițiunea, ce făceau, și alți patru din opozițiune au promis să renunțe la atitudinea lor.

Amănunte la drama din cafenea „Macedonia“. Diarul „Românul de la Pind“ a urmărit detaliile asupra crimei de la cafenea „Macedonia“: D-l A. Sardelis, directorul diarului grecesc „Iris“ a declarat în prăvălia d-lui T. C. Dabo din Constanța, cum-că revolverul de care s'a servit trădătorul Lecanta și care astăzi se găsește în mâinile justiției era al d-sale și că i-l'a împrumutat cu 3 săptămâni mai înainte. In ceea-ce privește scrisoarea trimisă lui Lecanta de către un secretar de legațiune, dice: Scrisoarea care s'a găsit prin hârtiile lui Lecanta, provine de la secretarul legațiunii grecesci din Constantinopol Este o carte de vizită, în dosul căreia sunt scrise câte-va rânduri, în cari Lecanta este felicitat pentru lupta ce duce și tot de-odată este sfătuit, ca să nu atace nici pe conservatori, nici pe liberali.

Dr. Eduard Hanslick. nestorul criticii musicale vieneze, a răposat în 6 August a. c. în etate de 79 de ani. El s'a născut în 1825 în Praga unde a studiat la maestrul Tomaschek piano și compozițiunea. La universitatea din Viena a ascultat dreptul, der ocupațiunea lui predica rămasă tot musica. In anul 1856 s'a habilitat la universitatea din Viena ca docent pentru estetică și istoria artei musicale, și mai târziu deveni profesor ordinar pentru aceste sciențe. Și-a câștigat mai târziu un mare renume prin criticele sale musicale în presa vieneză. Hanslick a trăit necontent în cel mai strâns contact cu creațiunile artistice ale timpului său și cu maeștri compozitori, cărora sunt a se datori, și își câștigase autoritate și în străinătate ca critic musical.

Avis. Inscințările de încuartirare la „Adunarea pentru fond de teatru“, ce se va ține la 15/28 și 16/29 August 1904 în Brad, sunt a se adresa la membrii comisiunii de încuartirare Ștefan Albu, ori Ioan German în Brad până la 9/22 Aug. a. c. inclusive. Brad, 6/VIII 1904. Comitetul aranjator.

Distincțiune. Cetim în „V. Naț.“ că tinerul maior V. Verzea sub-director al pirotehniei armatei române, fiul par. Alexe Verzea din Săcele, a fost distins din partea Maiestății Sale Regelui cu ordinul „Steuca României“ în calitate de cavalier.

Marele Premiu Hillel al Universității din București a fost decernat anul acesta d-lui Alexandru Lăpădat, secretarul Comisiunii Monumentelor istorice din România, originar tot din Săcele — pentru lucrarea sa „Istoria Breslelor în Țările Române“.

Avis. Adunarea generală a despărțământului „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ convocată în Cetea pe ziua de 14 Aug. n. a. c., din cause neprevăzute neputându-se ține în Cetea, se va ține în ziua amintită în Alba-Iulia, în școala gr. orientală. Alba-Iulia, în 7 Aug. 1904. Simeon Micu, dir. desp.

Atentatorul din Petersburg. „Echo de Paris“ află din Petersburg, că a reușit să se constate identitatea persoanei atentatorului la viața lui Plehve. Alaltăeri s'au mai făcut două arestări.

Desmințire. Intr'unul din numerele trecute am adus, după foia locală maghiară, scirea, că în comuna Sânpetru bântue epidemia de tifos. Fôia amintită desminte acum scirea constatând, că nici un cas de tifos n'a fost în Sânpetru.

Din Sinaia. Duminecă a avut loc în sala Riegler un concert simfonic dat sub conducerea maestrului d-l Dinicu. La acest concert au dat bine-voitorul lor concurs distinsul viorist d-l G. Enescu și d-l Leon Moreau, pianist din Paris. S'a executat de d-nii Enescu și Moreau o sonată pentru pian și vioră de Gabriel Fauré, puțin cunoscut la noi. Esecuțiua a fost destul de bună, deși esecutanții pă-

reau a fi oboșiți. Publicul a aplaudat în mod călduros pe distinsul Enescu, care a fost nevoit să esecute o polonesă de Wieniawsky, cu talentul său cunoscut tuturor celor ce au avut fericirea să-l asculte. Orchestra condusă de maestrul Dim. Dinicu, a esecutat cu adevărată măiestrie Egmond de Beethoven și Per-Gynt, suită de Grieg. In sală un public enorm. Multă lume a fost cu adevărat mâhnită, că nu mai pute găsi nici un loc. Mulți au fost nevoiți să stea în picioare. Artiștii au fost aplaudați cu multă căldură de întreaga sală.

Atentat. Presidentul Republicii Uruguay d-l Jose Battle y Ordonez, pe când făcea o plimbare cu trăsura prin oras, o mină a făcut exploziune sub trăsura. Presidentul a scăpat viu și nevătămat.

Seceta în Norvegia. Din Norvegia vin sciri rele. Din Maiu n'a plouat nici odată și în toate părțile șesurile și pădurile sunt arse de soare. Pagubele aduse recoltelor se urcă la cifra de 30 milioane. Pădurile sunt arse și uscate de soare astfel, încât ori-ce mică imprudență poate aprinde ținuturi întregi.

Dare de sémă. La petrecerea de vară aranjată de tinerimea inteligentă din Șinca-vechiă, în 17 Iulie st. n. a. c. au bine voit a contribui peste taxa de intrare domnii: Iuliu Dombradi prim-pretor (Șercaia) 2 cor. 40 bani, Dr. Kovács Béla, avocat (Șercaia) 2 cor. 60 bani, Iosif Stoica, proprietar (Șinca-vechiă) 2 c., George Taflan, notar (Krihalma) 1 cor. 80 bani, Emil Popp, notar (Șinca-vechiă) 1 cor. 60 bani, George Cărlan, notar (Vlădeni) 1 cor. 20 bani, Gáll Farkas (Șinca-vechiă) 1 cor. 20 bani, Pollákovics György, forestier (Șercaia) 80 bani, Hochman Isidor, notar (Șercaia) 80 bani, Petru Bărhat, notar (Șercaia) 80 bani, Eustachiu Crișan, învățător (Șinca-vechiă) 80 bani, Quasnovski Mihail, birtaş (Perșani) 80 bani, Elekes Miksa, contabil (Strimba) 80 bani, Schlesinger procuristul firmei Baidersdorf 80 bani, Ioan Fulicea, preot (Șinca-vechiă) 60 bani, Franz Herzum, pietrar (Perșani) 60 bani, Franz Schnell, comerciant (Șercaia) 80 bani, Ioan Crișan, preot (Ohaba) 40 bani, Nicolae Bărbat, învățător (Șercaia) 40 bani, Valer Langa, vice-notar (Veneția) 40 bani. Binevoescă a primi sus veniții domni sinceră mulțumită. Comitetul.

Musica orașenească va concerta mâine Miercuri la orele 9 a. m. pe promenada de sus, și la orele 5 1/2 p. m. pe promenada de jos. Sêra începând la orele 8 1/2 concerteză dilnic în cafenea „Neustädter“. Intrarea liberă.

Lipsa de nutreț și băncile noastre.

In nr. 32 de la 6 August al „Revistei Economice“ din Sibiu se publică un articol asupra recoltei din anul acesta și se remarcă în deosebi calamitățile, ce vor urma din cauza lipsei de nutreț pentru vite. Premiând, că măsurile luate de guvern nu vor fi suficiente pentru a salva poporul agricol de ruina ce-l amenință, „Revista Economică“ accentuează trebuința — pe care de altfel o accentuasem și noi într'un număr de Dumineca al fôiei noastre — ca și alți factori din sinul nostru să sară în ajutor poporului, și printre acești factori sunt în primul rînd băncile noastre. Etă ce dice în privința acesteia amintita revistă:

„In special băncile noastre și conducătorii lor, precum și totă inteligența grupată în jurul lor, cari stau în contact mai direct și intim cu poporul nostru agricol, pot face acestuia între împrejurările actuale prețioase servicii, îndemnându-l la perseverență și precauțiune în o situație excepțională, pe care numai timpul o poate sana. Poporul trebuie avertizat de a nu-și vinde pe prețuri de nimica vitele, cari formeză pentru el cel mai bun și mai indispensabil capital și care după trecerea crizei, ani de zile îi va aduce cele mai abundante interese, astfel că merită chiar și cele mai mari sacrificii. Vitele vindute odată, se pot rescumpăra numai cu greu după crisa și trebuie cumpărate la tot cazul mai scump, decât au fost vindute.

„De aceea țeranul mai bine se-și încordeze toate puterile, se-și restrîngă după posibilitate celelalte trebuințe și în loc de

a-și vinde vitele pe prețuri de batjocură, cum afirmă un țiar maghiar, că face țeranul român „prost și neprevădător“, mai bine se-și cumpere nutreț scump. Er mijlocele spre scopul acesta se i le ofere băncile noastre în forma unor credite ieftine, acordate pe lângă condițiuni ușore, căci capitaluri disponibile au băncile noastre aproape pretutindenea în abundență.

„Indirect pot ușura băncile noastre sôrtea poporului ajuns în strîmtoare astfel, că ținând cont de situația economică excepțională, proced cu cea mai mare erutare la incassarea pretensiunilor lor, acordând excepțional și între marginile posibilității, toate cererile de respiruri, ce vor intra la ele acum în număr tot mai mare; sistând procesele urzite și amânând după posibilitate esecuțiunile și licitațiunile, al căror rezultat, între împrejurările economice nefavorabile din anul acesta, și așa va fi în cele mai multe casuri dubiu.

„In modul acesta băncile noastre, fără a-și sacrifica interesele proprii și cel mult cu risicul de a realiza în anul curent un profit mai mic, care însă se va rebonifica în alți ani mai buni, ar conserva și salva de peire mii și mii de mici esistențe economice și prin acesta s'ar câștiga și întări și mai mult încrederea poporului în instituțiunile noastre financiare economice, cari nu sunt și nu trebuie să fie numai întreprinderi de câștig, ci și instituțiuni naționale pentru conservarea și întărirea forțelor economice ale poporului nostru“.

Bibliografie.

„Cărțile Aurorei“. In curând va apăre cu numirea acesta în editura tipografiei „Aurora“ A. Todoran din Gherla o serie de broșuri, conținând istorisiră într'o limbă ușoră despre întimplările și bărbății mari din trecutul neamului românesc, sub direcțiunea d-lui Lucian Bolcaș. Etă ce dice acesta într'un apel ce l'am primit ađi:

Tinta noastră este, ca în câte-va cărți se arată figurile și faptele mari ale neamului nostru tuturor spre plăcere și înțeles. Gândul cel dintăi, care ne va îndrepta la scrierea cărților, pe cari le vom numi „Cărțile Aurorei“, va fi ca aceste să fie spre învățatură și însușire poporului, care este talpa țării și tineretului, care e speranța națiunii. Der de multe ori frunțași neamului: preoții, advocații, dascălii, medicii și toți ceilalți omeni cu carte, vor afla în cărțile „Aurorei“ cu mai puțină căutare, ce vor dori să scie din trecut, și astfel nădăduim, să fim de folos cu cărțile noastre întregului neam... Apelăm la toți Românii de bine, ca să ne sprijinescă, și la toți luminătorii și povățuitorii neamului, ca să ne ajute cu cuvântul, cu fapta și cu pilda lor înaintemergătoare, și credem că pe cei mai aleși și mai luminați îi vom avé într'u ajutor.

Sân-Georgiul-român, Iulie n. 1904. — Lucian Bolcaș.

La începutul fie-cărei luni va apăre câte o broșură de 160—200 pag. 8° mic. Broșura 1 „Împăratul Traian, urzitorul neamului românesc“, va ieși la începutul lunii Octomvrie a. c.

NECROLOG. Indurerați aducem la cunoștință, că scumpul nostru tată, respective moș și socru **Alesandru Ciura**, paroch gr. cat. al Abrudului, viceprotopop onorar, și-a dat blândul suflet în mâinile Creatorului, Duminecă în 7 n. a. l. c. împărțit cu Sf. Taine, în anul 58-lea al etății și al 34-lea al preoției. Rămășițele scumpului mort se vor transporta mâine la Abrud, spre a fi aședute spre repaus în cimitirul de acolo. Odihnescă în pace!

Blași u 7 August 1904. — Eugenia, Alesandru, Basil, Nicolae, fii. Leontina Ciura n. Lucaci noră. Alexandrina nepotă. Ioan Simu ginere. Anicuța, Alexandrina, Cornelia, nepote.

— **Andrei Mircea**, student absolut, după o bolă grea, a încetat din viață la 4 August în etate de 21 ani. În mormântarea i-s'a făcut la 6 August în cimitirul bisericeii gr. cat din Bogdand. Pe răposatul îl jelesc părinții săi Alesandru Mircea și soția n. Flôrea Șimonca, frații Dr. Aug. Mircea, Alesandru și Valeria Mircea.

ULTIME SCIRI.

Berlin, 8 August. După sciri private din Petersburg, *Kuropatkin* nu se va lăsa impresurat la Liaoyang, ci va da acolo o luptă decisivă. *Kuroki* se află la 30 chilom., *Nodzu* la 45 chilom. și *Oku* la 40 chilom. de Liaoyang. Liaoyangul e foarte bine întărit. — Colonelul *Gädke* telegrafiează din Liaoyang, cu data de 7 August, că *Kuroki* amenință *Mukdenul*.

Paris, 8 August. „Echo de Paris“ primesc din Petersburg scirea, că după telegrame din Liaoyang, *Kuropatkin* e decis să ia ofensiva. El însuși va lua comanda trupelor de la sud, ca să atace pe *Oku* și *Nodzu*. In același timp a ordonat, ca generalii *Kucevski* și *Bilderin* să atace cu corpurile de armată X și XVII armata lui *Kuroki*.

Paris, 8 August. „Matin“ primesc scirea, că bombardarea ultimă de la Port-Arthur a durat 50 de ore neîntrerupt. Flota japoneză încă a atacat. Cruciaătorul japonez „Ciouda“ a fost făcut imposibil de a mai sta în luptă. Cuirasatul rusesc „Bayan“ a fost avariat.

Londra, 8 August. In Tokio s'a răspândit scirea, că generalul *Nodzu* a murit și că morțea lui se tăinușe.

Constantinopol, 9 August. Pôrta refuză cererea puterilor de a înmulți în Macedonia numărul ofițerilor străini în gendarmerie.

Diverse.

Faptă eroică. Bricul din Hamburg cu numele „Elisa“ s'a înecat în timpul unei mari furtuni, de acum șecce ani, în apele fluviului Elba. Bricul se scufunda sub picioarele nenorociilor marinari; valurile îl ridicau și îi scufundau neîncetat. Era o noapte teribilă. Cărmaciul se pomeni, la o ridicare a valurilor, că se lovi de un obiect tare, pe care pipăindu-l cu băgare de sémă, constată că este cotețul găinilor. După mai multe sforțări densusul reuși a se sui d'asupra cotețului și a se prinde bine de densusul; de abia însă se instalase, când simți un braț, care se agăta tot de coteț. Cărmaciul îndată ce observă acesta, se grăbi a da ajutor nenorocitului său tovarăș și reuși a-l face să se instaleze și densusul pe coteț. Acest nenorocit era tocmai căpitanul bricului.

Valurile începură să asvîrle în toate direcțiunile cotețul împreună eu cei 2 omeni, cari se aflau pe densusul; ei observară astfel, după câte-va momente, cum-că le este absolut imposibil a se folosi amândoi de coteț.

— „Cređi că vom pute sta amândoi d'asupra cotețului“, întrebă căpitanul pe cărmaciul.

— „Nu, căpitane“, răspuse cărmaciul, „unul dintre noi trebuie neapărat să plece“.

— „Da, ved și eu“, răspuse căpitanul.

După o tăcere de câte-va secunde căpitanul adăugă:

— „Ascultă, amice, eu sunt un om bătrân și nu voi mai pute decî fi multă vreme în viață; tu însă ești tiner și voinic. Eu însă am nevastă și trei copii. Vrei tu să îngrijesci de densusii în cazul când vei scăpa din acest pericol?“

— „Da, căpitane“, răspuse cărmaciul.

— „Dă-mi mâna atunci, amice“ dice căpitanul.

Cărmaciul dete mâna căpitanului și atunci căpitanul luă mâna de pe coteț și fii înghițit de valuri.

Prin acesta cotețul ușurându-se, fii purtat de apă cu mai multă ușurință, și trecînd noaptea, cărmaciul fii găsit de alți marinari în stare aproape înghețat, totuși reușiră a-l aduce la viață.

Intremându-se cărmaciul, fii credincios cuvântului său și se duse în orașul Hamburg, unde căutând pe vîduva și copiii fostului său căpitan, fii luă sub a sa protecțiune, crescîndu-i cu cea mai mare grijă și iubire.

Acastă întimplare ne dovedesc încă odată veritatea dicțetorei, cum-că: In nenorocire se dovedesc adevăratele caractere și prietenii!

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil Traian H. Pop.

Nr. 13642—1904.

Publicațiune de vëndare.

Pentru vinderea casei orășenesci din Tergul cailor Nr. 18 se va ține în 29. August 1904, 10 ore a. m. licitație verbală cu oferte cu prețul de strigare de 40000 corone. Licitația se va ține la magistratul orășenesc (despărțământul administrației realităților), la care se invită amatorii de cumpărare.

Condițiunile pentru licitația verbală și oferte precum și cele pentru contractul de cumpărare ce este a se încheia cu cumpărătorul sunt depuse până la ziua de licitație în localul de administrație al realităților orășenești și se pot lua în vedere din partea amatorilor de cumpărare pe timpul orelor de oficiu.

Aceia, cari voesc a înainta oferte, au ale preda până la 20. August a. c. 10 ore a. m. la șeful despărșământului V-a al magistratului

Brasó, 6. August 1904.

14451-2

Magistratul orășenesc.

Nr. 604—1904.

a. f. c. sc. d.

Publicare de concurs.

La gimnasiul superior fundatiional din Năsăud indecursul anului școlastic 1903—1904 e de a se complini o catedră de profesor ordinar, la care pot concura indivizi, cari au calificatiune de profesori pentru școlele medii de geografie și științele naturale.

Cu acest post dacă se denumesc profesor ordinar se asigură din fondul central școlastic din districtul Năsăudului următoarele dotațiuni:

1) Plata anuală de 2200 corone care cu timpul se rădică la 2400 corone.

2) Cuartir natural.

3) Adasuri cincenale de 200 corone.

4) Drept de pensie in înțelesul art. de lege XXVII din 1894.

Dacă însă se complinește cu profesor suplent, competența anuală a acestuia e 1600 corone.

Dela concurenți se recere ca să fie civi ungari, să poseadă calificatiunea științifică prescrișă de lege și se știe pre deplin limba română și maghiară.

Concurenții se și aștearnă suplicele adresate cătră comisiunea administrătoare de fondurile centrale școlastice și de stipendie din districtul Năsăudului și ajustate cu documentele: despre etate, religiune, starea familiară, referințele militare, calificatiunea științifică, cunoștințele de limbi și eventual despre serviciul de până acum, până în 19 August 1904, la direcțiunea gimnasiului superior fundatiional din Năsăud.

Din ședința estraordinară a comisiunei administrătoare de fondurile centrale școlastice și de stipendie din districtul Năsăudului ținută în Năsăud la 4 August 1904.

Președinte—Elnök:

Gerasim Domide.

1—1.144

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 August n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	119.05
Renta de corone ung. 4%	97.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	98.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.65
Bonuri rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	206.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	161 50
Renta de hârtie austr.	99.25
Renta de argint austr.	99 25
Renta de aur austr.	119.25

Rente de corone austr. 4%	99.80
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	92.10
Losuri din 1860.	153.25
Acții de-ale Băncei austro-ungară.	16.05
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	752.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	638.75
Napoleondori	19.03
Mărci imperiale germane.	117.22 1/2
London vista.	239.85
Paris vista.	95.02 1/2
Note italiene	95.10

Pályázati hirdetés.

A naszódi alapítványi főgymnasiumnál az 1903—1904 tanév folyamán egy rendes tanári tanszék töltendő be, melyre a természetrajz és földrajzból középiskolai képesítéssel bíró egyének pályázhatnak.

Ezen tanári állomással, ha rendes tanár neveztetik ki, a következő javadalmazások biztosítatnak a nászódvidéki központi iskola alapból:

1) Évi fizetés 2200 kor., mely idővel 2400 koronára emelkedik.

2) Természetbeni lakás.

3) 200 kor. ötödéves korpótlék.

4) Nyugdíjigény az 1894. évi XXVII. trv. cz. értelmében.

Ha pedig helyettes tanárral töltetik be, ennek évi illetménye 1600 korona.

A pályázoktól megkivántatik, hogy magyar honpolgárok legyenek, birjanak a törvényben előirt tudományos képesítéssel, s hogy teljes mértékben birják a román- és magyar nyelvet.

A pályázók a nászódvidéki központi iskola és ösztöndij-alapok igazgató választmányához intézett s valásukat, é etkorukat, család állapotukat, hadkötelezettségi viszonyukat, végzett tanulmányaikat, tudományos minősítvényüket, nyelvismeretüket, egészségi állapotukat s netáni eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat 1904 évi augusztus hó 19-éig a nászód főgymnasium igazgatóságához adják be.

A nászódvidéki központi iskola és ösztöndij alapok igazgató választmányának

Naszodon, 1904 évi augusztus hó 4-kén tartott rendkívüli üléséből.

Secretar—Titkár:

Dr. Nestor Simon.

Vinurile cele mai curente in PIVNIȚA ESZTERHAZY sunt

1. Zendriș (Senereuș) 1 lit. 44 cr., (cel mai potrivit vin cu borviz)

2. Ménes - Magyaráder, litru 36 și 40 cr., ambele soiuri sunt vinuri cu putere și bune de masă. Cel cu 36 cr. litru și cu borviz.

3. Vin negru 1 litru 50 cr. de recomandat pentru sosenul de pome.

4. Bakator 1 litru 50 cr. Calitate ce concurează direct vinurile vechi.

NB. La cumpărare de 10 litri, litrul cu 4 cr. mai ieftin.

Wilh. Kopony.

CUI ÎI PLACE

o față delicată și curată, fără pistru o piele môle și un teint trandafiriu? Acela se se spele în fie-care și cu renumitul săpun medicinal

Bergmann's „Lilienmilchseife“

(Marca: 2 mineri.)

dela Bergmann & Co. in Dresden și Tetschen a/E.

Se capătă bucată cu 80 bani, la TEUTSCH & TARTLER droguerie, în farmaciile: la V. ROTH la „Ursu“, farm. la „Leu“, la „Arap“ în Brașov; la W. Lingner, I. B. Misesbacher sen. în Sighișora. 19—50(1:9)

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunare.

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . 12 „	Pe șese luni . . . 20 „
Pe un an 24 „	Pe un an 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe an 4 cor.	Pe an 8 fr.
Pe șese luni . . . 2 „	Pe șese luni . . . 4 „
Pe trei luni . . . 1 „	Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, se binevoescă a serie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI.“